

SLECHT PLASTIC, DUUR BETAALD

Dat de kwaliteit en de prijs van uw vuilniszakken afhangen van waar u woont, is vreemd. Bovendien misbruiken sommige gemeenten en intercommunales de complexe afvalsituatie of worden ze opgelicht door de fabrikanten van zakken.

Carine Deschamps en Muriel Hertens

In België heeft de consument zijn afvalzakken niet te kiezen. Hij moet de zakken kopen die zijn gemeente aanbiedt. Dat komt doordat de gewesten verantwoordelijk zijn voor afvalbeheer. En elk gewest vraagt op zijn beurt aan de gemeenten - die zich meestal organiseren in intercommunales - om huishoudelijk afval op te halen en te verwerken.

De gemeenten rekenen de kosten van hun afvalbeheer door aan de inwoners via de verkoop van vuilniszakken, en sommige gemeenten vragen bovendien een jaarlijkse bijdrage via een afvaltaks. Vlaanderen telt 26 afvalintercommunales, Wallonië 8. Het Brussels gewest doet het met Net Brussel.

Daardoor is afvalbeheer in België een wirwar van afvalzakken met verschillende kleuren, prijzen, diktes, inhoud, aantallen en sluitingen (zonder bindstrookjes, met bindstrookjes in plastic of metaal, met treklussen of bindflappen ...). Kortom, allerm minst een transparante business. En hoe zit het met de kwaliteit van de zakken?

Kwaliteit zozo

Wij hebben afvalzakken van 30 liter (of "kleine zakken") gekocht in een dertigtal gemeenten. Daarna hebben we in een laboratorium onderzocht of de kwaliteit en de stevigheid van de zakken voldoen aan de Europese normen.

Slechts enkele zakken in onze test (die van Wemmel, Luik en Aarlen) bleken tijdens ons onderzoek te lekken en alleen de zak van de Carrefour in Alleur (provincie Luik) scheurde in ons lab (op deze zak moet een etiket van de gemeente worden geplakt, misschien vanwege het gebrek aan stevigheid).

Maar op andere vlakken vertoonden een hele reeks vuilniszakken een gebrek aan kwaliteit. Bijna de helft van de zakken, die we bij wijze van test vulden met polyethyleenkorrels, barstte wanneer we ze lieten vallen. De fabrikanten van deze zakken hebben misschien niet het lastenboek gevolgd, dat een minimumdikte oplegt. Door de stijging van de prijs van polyethyleen op de internationale markt (de zakken zijn uit dat materiaal gemaakt) proberen sommige producenten hun winstmarge te behouden door te besparen op de dikte van de zakken.

Ook niet goed: het etiket op de rol. De meeste etiketten plakken te hard en beschadigen de eerste zak bij het openen van de rol. Sommige zakken zijn bovendien moeilijk

200

De hoeveelheid kg restafval die iedere Belg jaarlijks produceert.

€ 1,25

De prijs van een kleine restafvalzak in Mechelen (intercommunale IVAREM). Dit is de duurste zak in België!

10

Het aantal bestaande kleuren van restafvalzakken in ons land.

25%

Slechts een kwart van het huishoudafval in Brussel wordt gerecycleerd (tegen 70% in Vlaanderen en Wallonië).

los te scheuren en gaan kapot. In andere ontbreken de bindstrips. Het aantal zakken per rol kwam meestal wel overeen met het aangegeven aantal. Alleen bij de zakken in Poperinge, Charleroi en van de Carrefour van Alleur ontdekten we een fout.

Zes van de onderzochte zakken droegen het keurmerk van Vinçotte, hetgeen een kwaliteitsgarantie zou moeten zijn. Toch schoten ook vier van die zakken tekort. Die van Hasselt, Mechelen en Aarlen zakten voor de valtest, de zakken van Aarlen waren bovendien niet lek dicht en die van Ottignies hadden een kleinere inhoud dan aangegeven. Die laatste afwijking is wellicht te verklaren doordat de juistheid van de aangegeven inhoud geen criterium voor het keurmerk van Vinçotte is. De zakken

Bijna de helft van de zakken scheurde tijdens onze valtest

van Sint-Niklaas en Net Brussel, die ook dit keurmerk dragen, voldeden wel.

Onduidelijke informatie

De inhoud van de afvalzakken staat de ene keer op de zak zelf, een andere keer op het etiket. Soms staat er helemaal geen inhoudsmaat op, maar de aanduiding "kleine zakken" of "grote zakken". In andere gemeenten moeten de bewoners deze informatie opzoeken op de website van de gemeente of intercommunale. Wij menen dat een duidelijke aanduiding van de inhoud op de rol of de zakken zelf moet staan. De consument zou ook gebaat zijn met een aanduiding van het maximumgewicht dat de zak kan dragen.

De vervuiler betaalt

Vlaamse en Waalse gemeenten proberen de burger aan te sporen om minder afval te verzamelen door de kosten van het afvalbeheer door te rekenen in de prijs van de vuilniszakken. Dat principe heet "de vervuiler betaalt" of "reële kostprijs". In veel gemeenten moeten de inwoners elk jaar bovendien een taks betalen. ▶

Vuilniszakken

► Wilt u weinig betalen voor een restafvalzak, dan moet u verhuizen naar Aarlen. Een zak van intercommunale AIVE kost daar slechts € 0,30. En blij vooral weg uit Mechelelen, waar intercommunale IVAREM € 1,25 vraagt voor een zak van 30 liter.

Zijn gemeenten waar de afvalzakken minder kosten of waar de milieutaks lager ligt, misschien efficiënter in hun afvalbeheer? En als dat zo is, moeten de inwoners in de

andere gemeenten dan opdraaien voor het slechte beheer? De prijzen van afvalzakken zullen trouwens waarschijnlijk nog verder stijgen. Dat komt doordat de federale belastingen op intercommunes stijgen en de gewestelijke subsidies voor afvalcentra zijn afgeschaft. Wij vinden het hoe dan ook tijd voor actie!

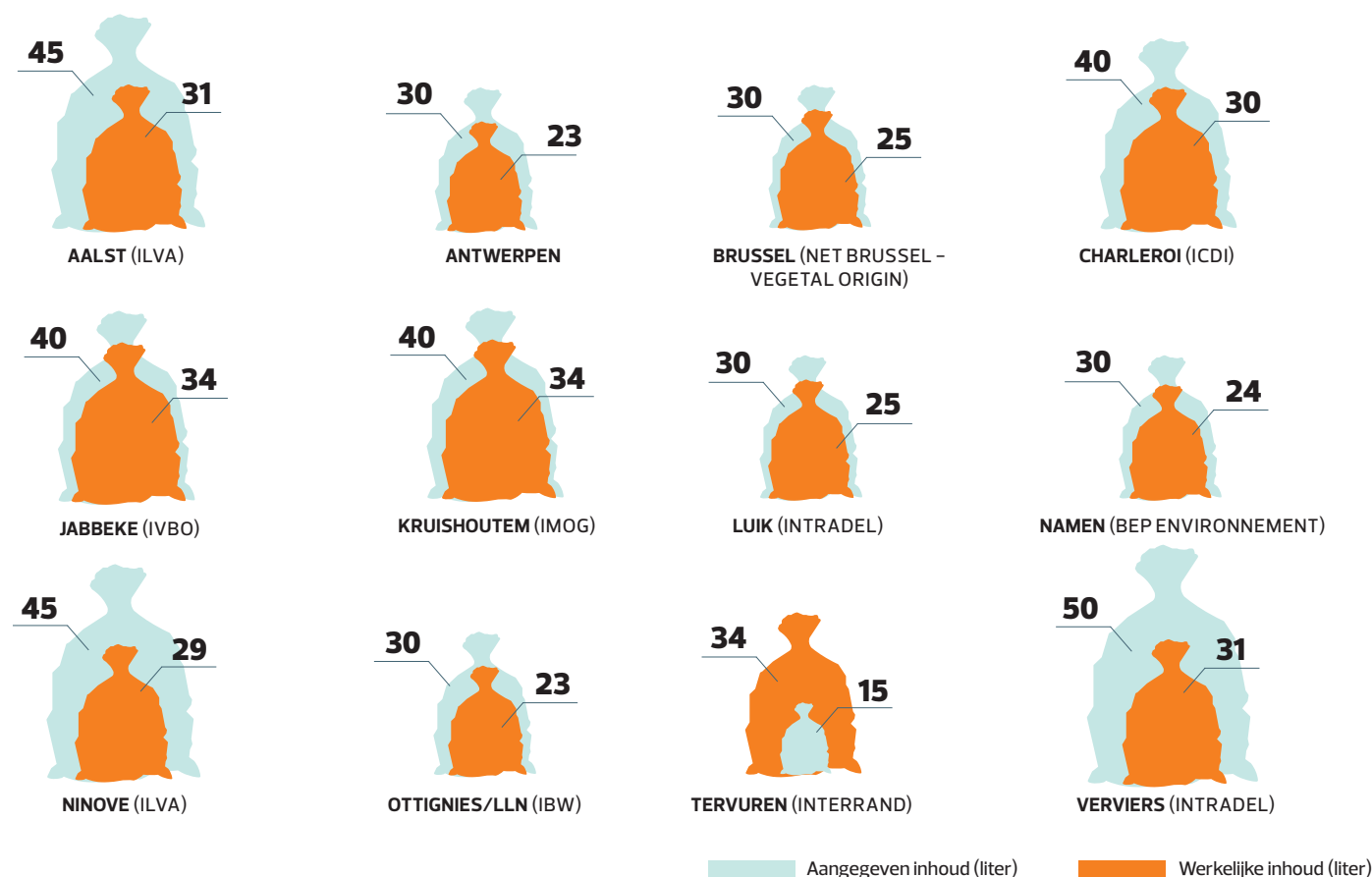
In Brussel is besloten om het principe “de vervuiler betaalt” niet door te voeren. Het

Gemeente (beheerder)	BESCHRIJVING				TESTRESULTATEN					
	Inhoud (liter) aangegeven op etiket of zak (of website)	Aangegeven maximaal gewicht (kg)	Prijs per zak (€)	Kleur	Kwaliteit van etiket	Overeenkomst tussen aangegeven inhoud en werkelijke inhoud	Bestand tegen lekken	Bestand tegen vallen	Sterkte van bindstrips	Gebruiksgemak
AALST (ILVA)	45	15	1,20	geel	★★★★★	★	★★★★★	★	n.v.t.	★★★★★
AARLEN (IDELUX)	60	n.v.t.	0,30	grijs	★★★★	★★★★★	★	★	n.v.t.	★★
ALLEUR/CARREFOUR + ETIKET VAN GEMEENTE	30	n.v.t.	0,09	grijs	★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★	★★
ANTWERPEN (ANTWERPEN)	30	7,5	0,50	wit	★★★★	★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★
BERGEN (HYGEA)	30	15	0,54	wit	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	n.v.t.	★★
BRUSSEL (NET BRUSSEL)	30	15	0,10	wit	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★
BRUSSEL VEGETAL ORIGIN (NET BRUSSEL)	30	15	0,10	wit	★★★★★	★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★
CHARLEROI (ICDI)	klein (40)	n.v.t.	0,70	wit	★★	★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
DOORNIK (DOORNIK)	30	n.v.t.	0,53	zwart	★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	n.v.t.	★★
GENT (IVAGO)	klein (30)	n.v.t.	1	wit	★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
HASSELT (LIMBURG.NET)	30	7	0,88	geel	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
IZEGEM (IVIO)	22	5	0,63	bordeaux	★★★★★	★★★★	★★★★★	★	★★★★★	★★
JABBEKKE (IVBO)	klein	n.v.t.	0,90	geel	★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	n.v.t.	★
KRAAINEM (INTERZA)	40	n.v.t.	0,90	oranje	★★★	★	★★★★★	★★★	n.v.t.	★
KRUISSHOUTEM (IMOG)	40	7	0,85	wit	★★★★★	★	★★★★★	★★★★	n.v.t.	★★★★★
LUIK (INTRADEL)	30	n.v.t.	0,50	geel	★★★	★	★	★★★★	n.v.t.	★★
MECHELEN (IVAREM)	klein (30)	15	1,25	wit	★★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★
NAMEN (BEP ENVIRONNEMENT)	30	n.v.t.	0,50	lichtbruin	★★★	★	★★★★★	★★★★★	n.v.t.	★★
NINOVE (ILVA)	45	15	1,20	geel	★★★★★	★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
OTTIGNIES/LLN (IBW)	30	n.v.t.	0,63	geel	★★★	★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★
POPERINGE (IVVO)	klein	n.v.t.	0,80	wit	★★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
ROESELARE (MIROM)	klein	n.v.t.	0,65	wit	★★★	★★★	★★★★★	★★★★★	n.v.t.	★★
SINT-NIKLAAS (MIWA)	30	n.v.t.	0,55	donkergrijs	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★
TERVUREN (INTERRAND)	klein (15)	n.v.t.	1	geel	★★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
THUIN (IPALLE)	40	n.v.t.	0,50	geel	★★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
VERVIERS (INTRADEL)	50	n.v.t.	0,75	groen	★★★	★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
VILVOORDE (INCOVO)	klein (30)	n.v.t.	0,90	donkerbruin	★★	★★★★★	★★★★★	★	n.v.t.	★★
WEMMEL (WEMMEL)	klein	n.v.t.	1	zwart	★★★	★★★	★	★★★★★	n.v.t.	★★

n.v.t. niet van toepassing

Foute inhoud

Uit onze test bleek dat de aangegeven inhoud van de afvalzakken soms niet overeenkomt met de werkelijke inhoud.

bestuur vreest dat niet-Brusselaars anders hun afvalzakken in de stad komen dumpen.

De gemeenten reageren

Intercommunale ILVA (in onze test vertegenwoordigd door Aalst en Ninove) heeft haar afvalzakken laten controleren door een ander laboratorium, dat dezelfde gebreken in verband met stevigheid en inhoud constateerde als wij. De fabrikant erkende dat de geleverde zakken een inhoud van 30 liter in plaats van 45 liter hadden. Het zou gaan om een misverstand rond het cijfer 45, dat niet op de inhoud maar op een interne code zou slaan. ILVA belegde een persconferentie in januari om de situatie uit te leggen aan de inwoners van de 15 betrokken gemeenten. De zakken werden van de markt gehaald. De gebruikers krijgen hun geld terug als ze de foute zakken inleveren, maar mogen ze natuurlijk ook blijven gebruiken. De nieuwe afvalzakken worden sinds eind februari verkocht tegen € 1 in plaats van € 1,20 en zullen regelmatig worden gecontroleerd. De

zakken van 60 liter zijn ook tegen het licht gehouden, maar zouden geen probleem opleveren.

Net Brussel heeft fabrikant Sphere Belgium gecontacteerd in verband met de zak Vegetal Origin, die noch de juiste inhoud (25 liter in plaats van 30 liter), noch de juiste dikte (24 micrometer in plaats van 30 micrometer) heeft.

Ook Luik heeft onze testresultaten bekeken en geeft toe dat de afmetingen en de inhoud van de restafvalzakken van 30 liter niet kloppen. Fabrikant Jemaco wentelt de verantwoordelijkheid af op een Portugese onderaannemer, die de richtlijnen niet zou hebben gevolgd. Hoe dan ook heeft Jemaco niet gecontroleerd of de bestelling voldeed alvorens ze aan de gemeente te leveren. De zakken zijn intussen teruggenomen en vervangen door nieuwe, die wel voldoen. Met de zakken van 60 liter was er geen probleem.

Namen heeft geconstateerd dat de lengte van zijn afvalzakken niet overeenkwam met

die in het lastenboek. Dat verklaart waarom de zakken geen inhoud van 30 liter maar van 24 liter hebben. Ook deze zakken werden geleverd door Jemaco, dat de productie uitbesteedde aan Portugal zonder medeweten van de gemeente. De foute zakken zijn intussen vervangen door goede. Namen verbindt zich ertoe om de afvalzakken voortaan vaker te controleren.

Container met chip: de oplossing?

In sommige gemeenten betalen de inwoners volgens gewicht. Elk huishouden krijgt een container voor restafval, met een chip. Dit systeem is onder meer ingevoerd in de provincie Luxemburg. In een duocontainer wordt zowel restafval als organisch afval gescheiden ingezameld. De chip identificeert de container en meet de exacte hoeveelheid afval, waarna er een factuur naar het overeenkomstige adres wordt gestuurd. Deze methode lijkt rechtvaardiger en klopt met het principe dat de vervuiler betaalt, maar is in steden wellicht moeilijker uit te voeren. ■